

İLKÖĞRETİM OKULU ÖĞRETMENLERİNİN BİREYSEL YENİLİKÇİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Zeynep YILMAZ ÖZTÜRK*, Mehmet Semih SUMMAK**

*Ayşe Mustafa Sevcan İlkokulu, Gaziantep, TÜRKİYE

** Yrd. Doç. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep, TÜRKİYE

Email: z.y.gantep@gmail.com

Özet

Küresel anlamda yaşanan hızlı değişimler bireylerin yeni duruma en kısa zamanda adaptasyonunu bireylerin benzerleri arasından sıyrılabilmesi için yenilikçi bir tarz sergilemesi zorunluluğunu dayatmaktadır. 21. yüzyılda nitelikli iş gücü sağlanması için kalifiye elemanların yetişmesinde yenilikçi olabilme ön koşullardan biri haline gelmiştir. Öğretmenlerimizin samimiyetle yaptığı çoğu davranış onları izleyen öğrenciler tarafından örnek alınıp benimsenmektedir. Öğretmenlerimizin yenilikçi bir yapıda olması öğrencilerinin de bu yönde tutum geliştirmelerine sebep olabileceği düşünülmektedir.

Bu bağlamda araştırmamızın amacı ülkemizin geleceğinin şekillendiği ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeylerini ve kategorilerini ortaya koymaktır. Bu çalışma nicel yaklaşımla yapılmış betimsel bir araştırmadır.

Çalışmanın evrenini Gaziantep ili Şehitkamil ve Şahinbey ilçelerinde bulunan 190 ilköğretim kurumu oluşturmaktadır. Örneklem random olarak seçilmiştir. Öğretmenlerin yenilikçilik düzeylerini ve ait oldukları kategorileri belirlemeye ilişkin veriler Hurt vd. (1997) tarafından geliştirilen "Individual Innovativeness" ölçeğinin Kılıçer ve Odabaşı (2010) tarafından Türkçeye kültürel uyarlaması yapılmış, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış hali ile toplanmıştır. Öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve kategorileri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yenilik, Yenilikçilik, İlköğretim Okulu

INVESTIGATION OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS INDIVIDUAL INNOVATIVENESS

Abstract

The rapid changes in the global sense of individual adaptation to the new situation quickly necessitates individuals to show an innovative style in order to wriggle out similars. Being innovative becomes prerequisites of bringing qualified person fort he provision of skilled labor in the 21st century. Many of our teachers' sincere behaviours are example for students following them. It is thought that an innovative structure of our teachers causes students to develop in this direction.

The aim of our research in this context is to propound individual innovativeness ,categories and the levels of the teachers in primary schools who shapes the future of our country . This study is a descriptive research conducted quantitative approach.

Universe of the study consists of 190 primary schools in the townships constitutes of şehitkamil Sahinbey city in Gaziantep. The sample was selected randomly. They belong to the category of teachers and determine their level of innovation data for the Hurt et al. (1997) developed by the "Individual Innovativeness" scale Kılıçer and Odabaşı (2010) made by the Turkish cultural adaptation, validity and reliability studies were collected by state.individual Innovation level of teachers and categories are determined.

Key Words: Innovation, innovativeness, primary school.

1. Giriş

Dünyanın içinde bulunduğu Alvin Toffler'in deyimiyle 3. Dalga Bilgi Toplumu, bilginin oluşmasının ve yayılmasının baş döndürücü hızda yaşanmasının sonucu olarak bireyleri ve örgütleri kendilerini zamanın gereklerine göre değiştirmelerine zorlamaktadır. Bilgi üretimi, kullanımı ve yayılmasının, ulusların refahı, kalkınması ve ekonomik büyümesinde temel teşkil ettiği uzun zamandır kabul edilmektedir (OECD, 2006:5). OECD'ye göre bir ülkenin refah düzeyinin ve istihdam gücünün artması, o ülkenin inovasyon yapma ve yenilikleri benimseme kabiliyetine bağlıdır. Yenilikçilik içinde bulunduğumuz yüzyılda bireysel, kurumsal, toplumsal olarak tüm açılardan fark yaratmanın, katma değer oluşturmanın temel ögesi haline dönüşmüştür.

Yenilik örgütün var olan ve yeni hedeflere daha etkili bir biçimde ulaşmaya yönelik planlı, yeni çıkmış, kasıtlı özel bir değişimdir (Owens,1998, Akt:Helvacı,2010:16). Yenilik eğitim örgütleri göz önüne alınırsa, eğitim örgütlerinin yönetsel, yapısal, teknolojik, uygulama vb. alanlarda kaldıraç etkisi yaparak eğitim öğretim hizmetlerinin sunulmasında katma değer yaratacak, eskisine göre sistemi daha etkin, ekonomik, kolay ulaşılabilir hale getirebilecek etkinlikler olarak düşünülebilir. 21. Yüzyılda hayatta kalmak için gerekli eğitimi sağlama çabaları olarak dikkatler yeniliğe odaklanmıştır (Wong-Kam,2012).

Eğitim ve yenilikçilik birbirleri ile karşılıklı olarak bağlantılıdır. Şöyle ki; eğitim yolu ile öğrencilerin, çalışanların, vatandaşların yenilikçilik becerileri, yenilikçiliğe karşı olumlu tutumları geliştirilebilir. Yenilikçilik sayesinde ise yeni ve daha etkili eğitim yöntemleri, teknolojileri, yaklaşımları oluşturulabilir. Bu nedenle eğitim yenilikçilik ilişkisi öneminden gittikçe daha fazla söz ettiren, çalışmalara daha fazla konu olan bir hal aldığı düşünülmektedir.

Yenilikçi okulların ön görülen sonuçları öğrencilerin başarılarının artırılması, müfredat programlarının kalitesinin iyileştirilmesi ve öğretmenlerin öğretimsel uzmanlığının artırılması olabilir. Yenilikçi okulların günümüz gereklerine uygun olarak öğrencilerin ihtiyaç duydukları nitelikleri kazanmalarına olanak sağlaması tahmin edilmektedir. Bu bağlamda araştırmamızın amacı ülkemizin geleceğinin şekillendiği ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeylerini ve kategorilerini ortaya koymaktır.

YENİLİK

Latince kökenli bir sözcük olan “innovatus”tan türeyen “inovasyon” kavramının sözlük anlamına bakıldığında, toplumsal, kültürel ve idari ortamlarda yeni yöntemlerin kullanılmaya başlanması anlamına gelmektedir. İnovasyon, yeni ve farklı bir sonuç olarak tanımlanmaktadır. Türkçe'de “yenilik”, “yenileme/yenilenme”, “yenilikçi” gibi sözcüklerle karşılanmaya çalışılsa da, anlamı tek bir sözcük ile ifade edilemeyecek kadar geniştir (Yavuz vd., 2009: 67).

Fischer'in tanımında inovasyon; yeni düşünme biçimleri, bir şeyleri yapmanın yeni yollarını üretme, üretileni deneme ve insanla ilgili ekonomik ve sosyal aktivitelerde kullanma ve benimseme eylemlerinin biri ya da tümüdür. (Fischer, 2001:210)

Bessant ve Tidd (2011:5) yeniliğin tüm şekil ve büyüklükteki kuruluşlar için büyük fark yarattığını basit bir mantıkla eğer Dünyaya sunulan ürün ve hizmetlerde ve onların nasıl

yapıldığı ve ulaştırıldığı hakkında değişim yapmayanlar bu değişimi yapanlar tarafından hayatta kalma konusunda büyük risk altında tutulacağını ifade etmişlerdir.

İnovasyon, ekonomist ve politika bilimcisi Joseph Schumpeter tarafından “kalkınmanın itici gücü” olarak tanımlanmıştır. 1911’de yazdığı ve 1934 yılında İngilizce’ye çevrilen kitabında Schumpeter, inovasyonu müşterilerin henüz bilmediği bir ürünün veya varolan bir ürünün yeni bir niteliğinin pazara sürülmesi; yeni bir üretim yönteminin uygulanmaya başlanması; yeni bir pazarın açılması; hammaddelerin veya yarı mamüllerin tedariki konusunda yeni bir kaynağın bulunması; bir sanayinin yeni organizasyona sahip olması olarak tanımlar, ve girişimcilerin inovasyoncu rolleriyle pazarda dengeyi bozduklarının ve ekonomide sürekli dinamizm yarattıklarının altını çizer (Elçi vd., 2008:26).

Kavrakoğlu (2006) ve Uz Kurt(2008)’a göre İnnovasyon kavramının Türkçe’de tam karşılığı bulunmamaktadır. Kavrakoğlu (2006:168) innovasyonun anlaşılması için yenilik kavramının kullanılabileceğini ancak innovasyonun özünde yaratıcılık bulunduğunu bu yüzden innovasyonun yaratıcı olarak bir konuda yenilik yapma olarak tanımlamıştır. Uz Kurt (2008:17) ise innovasyonun yenilik olarak ifade edilemeyeşinin sebebinin innovasyonun özünde yeni olarak tanımlanan şeylerin ekonomik ve toplumsal olarak değere, faydaya dönüştürülebilmesinin olduğu ve Türkçe olarak Yenilik teriminin bunu vurgulamada yetersiz olduğunu ifade etmiştir.

“Yenilik” birey ya da benimseyici birimler tarafından yeni olarak algılanan bir fikir, uygulama ya da nesnedir (Rogers, 2003:12).

Yenilik kusursuz özellikleri olan ürünleri alıcıya sunulmak için teknolojinin, bilimin, matematiğin bileşimi değildir. Yenilik müşterilere, araçlara ve seçicilere farklı deneyimler sunacak, fikir ve tasarımların oluşmasını sağlayacak tasarım ve yaratım sürecini destekleyecek terimdir (Hastings, 2008:51).

EVERETT M. ROGERS’IN YENİLİKLERİN YAYILMASI MODELİ

Yayıma bir yeniliğin sosyal bir sistemin üyeleri arasında zamanla bazı kanallar aracılığıyla iletilme sürecidir. İçinde yenilikle ilgili mesajların bulunduğu özel bir iletişim tipidir (Rogers, 2003:11). Rogers yenilik, iletişim kanalları, zaman ve sosyal sistem olmak üzere dört temel bileşen üzerinde durmuştur.

Yenilik: Birey ya da benimseyici birimler tarafından yeni olarak algılanan bir fikir, uygulama ya da nesnedir (Rogers, 2003:12).

İletişim Kanalları: İletişim katılımcıların karşılıklı ortak bir anlayışa ulaşmak için bilgi oluşturma ve paylaşma sürecidir (Rogers, 2003:18).

Zaman: Yayılım sürecinde karar vermede yer alan önemli bir unsurdur. Bireylerin yenilikle ilgili ilk elde ettikleri bilgiden yeniliği benimseme veya reddetmeye kadar olan süreçtir (Rogers, 2003:20).

Sosyal sistem: Ortak bir hedefe ulaşmak için ortaklaşa sorun çözme çabasında olan birbirleriyle ilişkili birimlerin oluşturduğu sistemdir (Rogers, 2003:23).

Rogers (2003), yeniliğin zaman içerisinde benimseme derecelerine göre bireyleri kategorilere ayırır. Yenilikçiler bir yeniliği ilk deneyenlerdir. Bu atılganlık neredeyse bir saplantı halindedir. Bir yenilik hakkındaki belirsizliklerle üst seviyede baş edebilirler. Kozmopolit

sosyal ilişkilere sahiptirler. Öncüler yenilikçilere göre yerel sosyal sistemin daha entegre bir parçasıdır. Oysa yenilikçiler öncelikle kozmopolittirler. Sorgulayıcılar öncülere yenilik hakkında tavsiye ve bilgi için danışır. Kendilerine rekabet gücü sağlayacak yeni fikirleri araştıran fikir önderlerinin büyük kısmı bu kategoridedir. Öncüler değişim ajanları tarafından yayılım işlemini hızlandırmak için yerel bir misyoner olarak aranır. Sosyal sistem içerisinde rol model durumundadır. Sorgulayıcılar toplumun diğer üyeleri ile yakın ilişkiler içerisindedirler ve birbirlerini etkilerler. Bazen fikir önderlerinin toplum içindeki pozisyonlarını alabilirler. Kuşkuçular kendi çevrelerindeki bireylerin yeniliği benimsemelerinin ardından benimserler. Yeni bir fikrin güvenli olduğundan emin olmadan uyum sağlayamazlar. Gelenekçiler yeniliği en son kabul edenlerdir. Asla yeni fikirleri benimsemeye öncü olmazlar. Birçoğu sosyal sistemden izoledir. Kararlar bir önceki nesil nasıl karar vermişse ondaki gibi yapılır. Gelenekçiler yeni bir fikri benimsemeye kalktıklarında zaten o fikir yenilikçiler için demode olmuştur.

2. Yöntem

Bu çalışma nicel yaklaşımla yapılmış betimsel bir araştırmadır. Araştırma modeli ise Tarama Modelidir. Tarama modelleri, geçmişte ya da var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar,2004:77).

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Gaziantep ili Şehitkamil ve Şahinbey ilçelerinde bulunan 190 ilköğretim kurumu oluşturmaktadır. Örneklem random olarak seçilmiş 25 İlköğretim okulundan oluşmuştur.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Araştırma Rogers'ın Yeniliklerin Yayılımı modelini temel almıştır. Öğretmenlerin yenilikçilik düzeylerini ve ait oldukları kategorileri belirlemeye ilişkin veriler Hurt vd. (1997) tarafından geliştirilen "Individual Innovativeness" ölçeğinin Kılıçer ve Odabaşı (2010) tarafından Türkçeye kültürel uyarlaması yapılmış, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış hali ile toplanmıştır. Ölçeği oluşturan maddelerin 12'si pozitif (1,2,3,5,8,9,11,12,14,16,18,19), 8'i negatif (4,6,7,10,13,15,17,20) ifadelerden oluşmaktadır. Veri toplama aracı 25 ilköğretim okuluna uygulandı. Dağıtılan 990 adet veri toplama aracının 824 tanesi geri döndü. Ancak 700 tanesi değerlendirmeye değer bulunmuştur.

3. Bulgular

Çalışmamıza katılan öğretmenlerin tanıtımsal istatistikleri yapılmış, demografik özelliklerinin incelenmesi için frekansları ve yüzdeleri hesaplanmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	415	59,3
	Erkek	285	40,7
Yaş	30 ve altı	252	26,1
	31- 40 arası	311	34,5
	41 ve üzeri	136	19,4
Görev	Sınıf öğrt.	317	45,3
	Branş öđrt.	383	54,7
Eğitim durumu	Ön lisans	33	4,7
	Lisans	608	86,9
	Lisansüstü	59	8,5
Kıdem	1-10 yıl arası	379	54,2
	11-20 yıl arası	260	37,1
	21 ve üzeri	61	8,7

Tablo 1'e göre katılımcıların %59,3'ünü kadınlar, %40,7'sini erkekler oluşturmaktadır. Katılımcıların çoğunluğu 40 yaş altında bulunmaktadır (%60,7). Katılımcıların %45,3'ünü sınıf öğretmenleri, %54,7'sini branş öğretmenleri oluşturmaktadır. Katılımcıların çoğunluğu lisans (%86,9), az bir kısmı ön lisans (%4,7), %8,5'lik kısmı lisansüstü mezundur. Katılımcıların hemen hemen yarısı (%54,2) 1-10 yıl arası kıdeme sahiptir.

İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik düzeyinin belirlenmesi için ortalama, frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır. Ölçekte belirtildiği gibi Yenilikçilik puanı açısından bireysel yenilikçilik puanı 68'den büyükse yüksek düzeyde yenilikçi, 68 ile 64 arasındaysa orta düzeyde yenilikçi ve 64'den küçükse düşük düzeyde yenilikçi olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri

Yenilikçilik Düzeyi	f	%
Yüksek Düzeyde Yenilikçi	303	43,3
Orta Düzeyde Yenilikçi	148	21,1
Düşük Düzeyde Yenilikçi	249	35,6
Toplam	700	100

Tablo 2'ye göre katılımcıların %43,3'ü yüksek düzeyde yenilikçi, %21,1'i orta düzeyde yenilikçi, %35,6'sı düşük düzeyde yenilikçi olduğu görülmektedir.

İlköğretim okulu öğretmenlerinin yenilikçilik kategorilerinin belirlenmesi için Kılıçer ve Odabaşı (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Kullanılmıştır. İlköğretim okulu öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Puanları ölçekte belirtildiği gibi 42 + (1, 2, 3, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 16, 18. ve 19. maddelerin puanlarının toplamı) – (4, 6, 7, 10, 13, 15, 17. ve 20. maddelerin puanlarının toplamı) şeklinde hesaplanmış verilen aralıklara göre kategorilere ayrılmıştır.

80 üstü puan alanlar **Yenilikçi** (*Innovators*) olarak sınıflandırılır.

69 ve 80 arası puan alanlar **Öncü** (*Early Adopters*) olarak sınıflandırılır.

57 ve 68 arası puan alanlar **Sorgulayıcı** (*Early Majority*) olarak sınıflandırılır.

46 ve 56 arası puan alanlar **Kuşkucu** (*Late Majority*) olarak sınıflandırılır.

46 altı puan alanlar **Gelenekçi** (*Laggards*) olarak sınıflandırılır.

Tablo 3. Katılımcıların Bireysel Yenilikçilik Puan Ortalaması

	N	Ort.	SS
Bireysel Yenilikçilik Puanı	700	66,81	9,71

Tablo 3'e göre Katılımcıların Bireysel Yenilikçilik Puan Ortalaması 66,81 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4. Katılımcıların Yenilikçilik Kategorilerine göre Dağılımı

Yenilikçilik Kategorisi	f	%
Yenilikçiler	52	7,4
Öncüler	251	35,9
Sorgulayıcılar	288	41,1
Kuşkucular	102	14,6
Gelenekçiler	7	1,0
Toplam	700	100

Tablo 4'te katılımcıların kategorilere göre dağılımının %7,4'ü nün Yenilikçi, %35,9'unun Öncü, %41,1'inin Sorgulayıcı, %14,6'sının Kuşkucu, %1'inin Gelenekçi olduğu görülmektedir.

4. Tartışma ve Sonuç

Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların %35,6'sı düşük düzeyde yenilikçi olduğu gözlenmektedir. Bu oranın olabildiğince aşağıya çekilmesinin gerekli olduğu söylenebilir. Katılımcıların çoğunluğu (%43,3) yüksek düzeyde yenilikçi olduğu gözlenmektedir.

Katılımcıların Bireysel Yenilikçilik Puan Ortalaması 66,81 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların genel olarak orta düzeyde yenilikçi oldukları söylenebilir.

Katılımcıların %43,3'ünün yenilikçi ve öncü kategorisinde bulunduğu yani buldukları sosyal sistemde fikir önderliği yapabilecek kişilerin oluşturduğu, yeniliklere açık ve istekli olan, risk alabilen kategoride buldukları söylenebilir. %41,1'inin Sorgulayıcı, %14,6'sının Kuşkucu, %1'inin Gelenekçi olduğu görülmektedir.

Katılımcıların en fazla buldukları kategori Sorgulayıcılar (%41,1) kategorisidir. Kılıçer (2011)'in yaptığı çalışmada araştırmamıza paralel olarak en fazla sorgulayıcılar (42,20) kategorisinde bulunmaktadır. Bu kategorideki bireyler başkaları ile rekabet edebilecekleri yeni fikirleri araştıran, sorgulayan bireylerdir. Bazı durumlarda sosyal sistemlerindeki fikir önderlerinin rollerini üstlenebilirler.

Şahin ve Thompson (2006) araştırmamıza paralel olarak öğretim elemanları üzerinde yaptıkları çalışmada öğretim elemanlarının Yenilikçilik kategorileri dağılımlarına göre en fazla Sorgulayıcılar kategorisinde buldukları görülmüştür.

Güneş (2010)'in Yapmış olduğu çalışmada katılımcıların yeniliği benimseme grupları %21 Öncüler, %16,6 Erken Benimseyenler, %32,9 Erken Çoğunluk, %24,4 Geç Çoğunluk, %5,1 Geride Kalanlar olarak dağılım göstermektedir. Öncüler kategorisi çalışmamızdan farklı olarak yüksek çıkmıştır. Bu farklılığın sebebi olarak Güneş (2010)'in çalışma örnekleminin yeniliklerin daha hissedildiği İstanbul'da yaşayan 15 yaş üzeri kişiler olması gösterilebilir.

Güneş'in örneklem olarak aldığı küme sosyo ekonomik durum, yaş, eğitim durumu gibi özellikler bakımından çalışmamızdan farklılıklar göstermektedir.

Koroğlu (2014)'nin çalışmasında araştırmamıza paralel olarak okul öncesi öğretmenlerinin "öncü" grubunda, okul öncesi öğretmen adaylarının ise "sorgulayıcı" grubunda yenilikçi oldukları görülmüştür.

Yılmaz (2013)'in çalışmasında araştırmamıza paralel olarak okul öncesi öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik kategorilerinde dağılımı sırasıyla erken çoğunluk, erken benimseyenler, geç çoğunluk, yenilikçiler ve benimsemeyenler şeklindedir.

Katılımcıların %7,4'ü yenilikçi kategoride bulunmaktadır. Yenilikçiler bir yeniliği ilk deneyen, yeniliğin verdiği belirsizliklerle baş edebilen, risk almayı seven bireylerdir. Bazen bir yeniliği üreten konumunda da bulunabilirler. Çekmecelioğlu (2002:44)'na göre yenilikçi bireylerin özellikleri şöyle sıralanmaktadır. Statükoya meydan okurlar, hayal güçleri yüksektir, esnek ve uyumludurlar, öğrenmeye isteklidirler, duruma bağlı işbirliği yapabilirler. İlköğretim kurumlarında bu özelliklere sahip yenilikçi öğretmenlerin bulunması önemli ve olumlu karşılanabilecek bir durumdur.

Katılımcıların sadece %1'inin Gelenekçi kategoride bulunması ilköğretim okulu öğretmenlerinin yok denecek kadar azının geçmişe bağlı, tutucu, yeniliğe ve değişime açık olmayan, risk almayı sevmeyen özelliklere sahip olduğu söylenebilir. Bu kişilerin sayısının çok az olması olumlu olarak değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

Bessant, J, & Tidd, J, (2011). *Innovation And Entrepreneurship*. Chichester: John Wiley & Sons, Ltd.

Çekmecelioğlu, H. (2002), *Bireysel, Örgütsel Yaratıcılık ve Yaratıcılık İçin İş Çevresinin Düzenlenmesi: Bir Araştırma*, Doktora Tezi, Gebze İleri Teknoloji Enstitüsü, Kocaeli.

Elçi, Ş., Karataylı, İ. ve Karaata, S. (2008), *Bölgesel İnovasyon Merkezleri: Türkiye İçin Bir Model Önerisi*, Tüsiad-T/2008-12/477, Ankara.

<http://www.utikad.org.tr/db/files/tusiad%20bolgesel%20inovasyon%20merkezleri.pdf>
adresinden 01/04/2014 tarihinde erişilmiştir.

Fischer, M. M. (2001). *Innovation, Knowledge Creation and Systems of Innovation*. The Annals of Regional Science, Volume: 35 Number: 2, s.199-216.

Güneş, S. (2010). *Yenilik Yayılımı: Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Hastings, H. (2008). *Improve Your Marketing To Grow Your Business (2)*. New Jersey: Pearson Education, Inc.

Helvacı, M.A. (2010). *Eğitim Örgütlerinde Değişim Yönetimi*. Nobel Yayınları, Ankara

Hurt, H.T., Joseph, K. & Cook, C. D. (1977). *Scales for the Measurement of Innovativeness*. Human Communication Research, 4, 58-65.

Innovation: the OECD Definition <http://www.oecd.org>

Karasar, N., (2004). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kavrakoğlu, İ. (2006). *Yönetimde Devrimin Rehberi: İnovasyon*. İstanbul: Alteo Yayıncılık Ltd. Şti.

Kılıçer, K. (2011). *Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Profilleri*. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Eskişehir.

Kılıçer, K. Ve Odabaşı, H.F. (2010). *Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ): Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 38, 150-164

Köroğlu, A. Y. (2014). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojileri Özyeterlik Algıları, Teknolojik Araç-Gereç Kullanım Tutumları ve Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Rogers, E. M. (2003). *Diffusion Of Innovations*. New York, A Division Of Simon & Schuster, Inc.

Şahin, İ ve Thompson A. (2006). *Using Rogers' theory to interpret instructional computer use by COE faculty [Elektronik versiyon]*. *Journal of Research on Technology in Education*, 39(1), 81-104.

Uzkurt, C. (2008). *Pazarlamada Değer Aracı Olarak: Yenilik Yönetimi ve Yenilikçi Örgüt Kültürü*. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.

Wong-Kam, J.W.N. JoAnn (2012). *Creating a Climate for Innovation in Education: Reframing structure culture and leadership practices*. Doktora Tezi

Yavuz, A., Albeni M. Ve Göze Kaya, D. (2009). *Ulusal İnovasyon Politikaları ve Kamu Harcamaları: Çeşitli Ülkeler Üzerine Bir Karşılaştırma*. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Y.2009, C.14, S.3 s.65-90.

<http://sablonsdu.edu.tr/fakulteler/iibf/dergi/files/2009-3-4.pdf> adresinden 01/04/2014 tarihinde erişilmiştir.

Yılmaz, N. (2013). *Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Öğretim Amaçlı Bilgisayar Kullanımına Yönelik Algılanan Özelliklerin Araştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.